

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2016. gada 12. septembrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Kaspars Balodis un Sanita Osipova,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemtus pieteikumus par lietas ierosināšanu, ko iesnieguši (abi kopā turpmāk – Pieteikumu iesniedzēji):

- 1) SIA [M] (pieteikums Nr. 202/2016);
- 2) SIA [L] (pieteikums Nr. 203/2016),

konstatēja:

1. No pieteikumiem izriet, ka Pieteikumu iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Solidaritātes nodokļa likuma 3., 5. un 6. pantu (turpmāk kopā – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no 2016. gada 1. janvāra;

1.2. noteikt aizklātu tiesas sēdi un ierobežotas pieejamības informācijas statusu lietas materiāliem.

Abos pieteikumos formulēti identiski prasījumi un sniegts līdzīgs lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums, līdz ar to abus pieteikumus ir lietderīgi izskatīt kopā.

2. Solidaritātes nodokļa likuma 3. pants noteic: „Nodokļa objekts ir ienākums, kas noteikts likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” 14. un 20.² pantā un pārsniedz attiecīgajam kalendāra gadam noteikto valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta (turpmāk – obligāto iemaksu objekts) maksimālo apmēru”.

Saskaņā ar Solidaritātes nodokļa likuma 5. pantu nodokļa maksātāji ir darba devēji, darba ņēmēji, iekšzemes darba ņēmēji pie darba devēja ārvalstnieka, ārvalstu darba ņēmēji pie darba devēja – ārvalstnieka – un pašnodarbinātie, kuri pakļauti valsts sociālajai apdrošināšanai un kuru ienākumi taksācijas periodā pārsniedz saskaņā ar likumu „Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru.

Savukārt Solidaritātes nodokļa likuma 6. pants noteic, ka nodokļa likme atbilst obligāto iemaksu likmei, kas noteikta saskaņā ar likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” 18. pantu.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemta pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punkts noteic, ka, izskatot pieteikumu, Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Pieteikumu iesniedzēji iepriekš jau ir vērsušies Satversmes tiesā ar pieteikumiem, kuros lūguši izvērtēt apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. pantam (ieteikums Nr. 100/2016 un ieteikums Nr. 102/2016). Satversmes tiesas 2. kolēģija 2016. gada 21. jūlijā ir pieņēmusi lēmumus par atteikšanos ierosināt lietu pēc Pieteikumu iesniedzēju pieteikumiem, norādot uz to neatbilstību Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta, 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām. Proti, Pieteikumu iesniedzēji nebija pamatojuši, ka apstrīdētās normas rada viņiem Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

Salīdzinājumā ar iepriekš iesniegtajiem pieteikumiem, izskatāmajos pieteikumos ir mainījies prasījuma formulējums. Proti, Pieteikumu iesniedzēji lūdz izvērtēt apstrīdēto

normu iespējamo neatbilstību tikai Satversmes 91. panta pirmajam teikumam. Turklāt izskatāmajos pieteikumos sniegts faktisko apstākļu izklāsts un ietverti jauni argumenti par Pieteikumu iesniedzēju pamattiesību iespējamo aizskārums. Tāpat arī precizēts pieteikumos ietvertais juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam.

Tādējādi pieteikumos ietvertais faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegtajiem pieteikumiem, un Satversmes tiesas kolēģijai no jauna ir jāpārbauda pieteikumu atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumos ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārums gadījumā. Līdz ar to Pieteikumu iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma noteiktās prasības.

7. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka „konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai”. Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa pamatot apgalvojumu, ka ir aizskartas tieši pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteiktās pamattiesības. Minētā tiesību norma ir skatāma kopsakarā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu, atbilstoši kuram pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums.

Saskaņā ar Solidaritātes nodokļa likuma 5. pantu solidaritātes nodokļa maksātāji ir darba devēji, kuri nodarbina vismaz vienu tādu darba ņēmēju, kurš ir pakļauts valsts sociālajai apdrošināšanai un kura ienākumi taksācijas periodā pārsniedz saskaņā ar likumu „Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru.

Pieteikumos ietverts pamatojums tam, ka vismaz viena Pieteikumu iesniedzēju nodarbinātā darba ņēmēja ienākumi taksācijas periodā pārsniedz saskaņā ar likumu „Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru un

tādēļ saskaņā ar Solidaritātes nodokļa likuma 5. pantu Pieteikumu iesniedzējiem ir radies pienākums maksāt solidaritātes nodokli.

Līdz ar to pieteikumi atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta, 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

8. Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa nosaka, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt minētās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav. Savukārt 19.² panta sestās daļas 2. punkts prasa pieteikumā pamatot, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi vai arī tādu nav.

No pieteikumiem izriet, ka Pieteikumu iesniedzējiem nav iespēju aizstāvēt savas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas otrais teikums paredz: ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no pamattiesību aizskāruma brīža, proti, no brīža, kad katram no Pieteikumu iesniedzējiem ir radies pienākums maksāt solidaritātes nodokli. Pieteikumos ir ietverts pamatojums tam, ka Pieteikumu iesniedzēju nodarbināto darba ņēmēju ienākumi pieteikumu iesniegšanas brīdī pārsniedza 48 600 *euro* un tādēļ viņiem ir radies pienākums maksāt solidaritātes nodokli.

No pieteikumiem izriet, ka abi pieteikumi ir iesniegti Satversmes tiesas likumā noteiktajā termiņā.

Līdz ar to minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots un pieteikumi atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un ceturtās daļas otrā teikuma prasībām.

9. Pieteikumos ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam. Pieteikumiem ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikumi atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Solidaritātes nodokļa likuma 3., 5. un 6. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam” pēc pieteikumiem, kurus iesnieguši:

- 1) SIA [M] (pieteikums Nr. 202/2016);
- 2) SIA [L] (pieteikums Nr. 203/2016).

2. Atzīt, ka šā lēmuma 1.2. punktā norādīto Pieteikumu iesniedzēju lūgumu izlemšana nav Satversmes tiesas kolēģijas kompetencē.

3. Atzīt, ka nav nepieciešams aicināt Saeimu iesniegt atbildes rakstu, jo 2016. gada 21. jūlijā ir ierosināta lieta Nr. 2016-16-01 „Par Solidaritātes nodokļa likuma 3., 5. un 6. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam” un Saeima jau ir uzaicināta iesniegt atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš